

actieplan

ZORG & ONDERWIJS

Effectief Onderwijs | Sneek, maart 2021

GEMEENTE
NOARD
EAST FRYSLÂN

gemeente
dantumadiel

INHOUD

1	Inleiding	03
2	Ambities	06
3	Aanpak	07
4	Uitwerking per spoor	08
5	Algemeen: Kosten en baten	16
	<i>Bijlagen</i>	18

1 INLEIDING

Voor u ligt de startnotitie Zorg en Onderwijs regio Noordoost Friesland. De gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel willen betere ontwikkelkansen realiseren voor leerlingen met bijzondere (zorg)behoeften, door een gezamenlijk actieplan zorg en onderwijs. De startnotitie beschrijft de ambities, het karakter en een uitwerking van het plan van aanpak. Veel leerlingen hebben meer aandacht en zorg nodig om hun potentie volledig tot bloei te laten komen en hun ontwikkelkansen te vergroten. Onderwijs en Zorg werken hieraan, ieder vanuit een eigen verantwoordelijkheid. De afgelopen jaren zijn landelijk, provinciaal en regionaal diverse initiatieven opgestart om een verbeterde samenwerking tussen onderwijs en zorg op gang te krijgen. Landelijk is het programma Met Andere Ogen (MAO) gestart en provinciaal Foar Fryske Bern (FFB). De vier gemeentes in Noordoost Friesland (Noardeast Fryslân, Dantumadiel, Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen) vormen binnen het project Met Andere Ogen zelfs een zogeheten 'inspiratieregio', waardoor het voorop loopt in de landelijke zoektocht naar betere zorg en passend onderwijs voor leerlingen met bijzondere behoeften. Zowel MAO als FFB hebben als doel leerlingen met bijzondere (zorg)behoeften een ononderbroken ontwikkeling te kunnen laten doormaken en hen gezond en kansrijk te laten opgroeien.

In de regio zijn de afgelopen jaren al verschillende initiatieven genomen ten aanzien van zorg en onderwijs. De doorontwikkeling van deze plannen is enigszins gestagneerd en het is tijd om die plannen nieuw leven in te blazen, in verbinding met genoemde landelijke en provinciale ontwikkelingen. De gemeentes Noardeast-Fryslân en Dantumadiel nemen in goed overleg voorlopig het initiatief om de doorontwikkeling

weer op gang te krijgen. Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen volgen het proces op de voet en haken wellicht in een later stadium weer aan als actieve partner.

Deze startnotitie is de formalisering van dat nieuwe leven. 'It is mei sizzen net te dwaan'. Een concreet en doelgericht plan van aanpak dat moet leiden tot betere zorg voor leerlingen in deze regio. Meer kwaliteit, meer effectiviteit, meer efficiëntie en een duurzame aanpak, vanuit de ambitie meer verbinding tot stand te brengen tussen betrokkenen en bijzondere onderwijsbehoeften te normaliseren.

Leeswijzer

In deze startnotitie wordt eerst de complexiteit van samenwerking tussen zorg en onderwijs weergegeven. Hierbij wordt de verbinding weergegeven met landelijke, provinciale en regionale initiatieven. Vervolgens worden de ambities beschreven en een aantal algemene kenmerken van de aanpak uitgewerkt, waarna de afzonderlijke uitwerking van de drie gekozen 'sporen' volgt.

Complexiteit zorg en onderwijs

De wet op Passend Onderwijs (2012) heeft als uitgangspunt dat leerlingen thuisnabij onderwijs krijgen, dat is afgestemd op hun behoeften. Succesvol inclusief onderwijs is het hoogste doel. Reguliere scholen proberen leerlingen met bijzondere behoeften binnen de eigen poorten goed onderwijs te bieden. Veel leerkrachten geven aan dit een zware taak te vinden, zo blijkt uit de tussenevaluatie Passend Onderwijs (2020). Leerkrachten voelen zich volgens dat rapport veelal handelingsverlegen en zijn niet goed toegerust om complexe onderwijsbehoeften te bedienen. Hoewel het ideaal inclusiviteit nastreeft, blijkt anno 2021 dat het specialistisch onderwijs groeit.

Maar ook het specialistisch onderwijs heeft het zwaar. Ook hier wordt in toenemende mate handelingsverlegenheid ervaren door leerkrachten door verzwarende van de problematiek van de leerlingen. Niet zelden komen leerlingen hierdoor thuis te zitten. Het ministerie van VWS telde in 2020 ruim 15.000 zogenaamde 'thuiszitters'. De tragiek van thuiszitten is in eerste instantie tragisch voor de leerling en ouders in kwestie. Maar 'thuiszitten' kent doorgaans alleen maar verliezers.

Veel van deze leerlingen en hun gezinnen doen een beroep op voorzieningen voor jeugdzorg en veel betrokkenen proberen de best mogelijke zorg te bieden. Maar tot op heden zijn dit zoals gezegd vaak gescheiden systemen en is een collectieve aanpak lastig te organiseren. Sinds de invoering van de jeugdwet in 2015 steeg het aantal jongeren dat een beroep doet op de jeugdzorg en stegen de kosten per jongere aanzienlijk. In de afstemming met Passend Onderwijs is bovendien vaak is niet helder vanuit welk budget de hulp bekostigd moet worden. Inzicht in de kosten en beheersing ervan is noodzakelijk. Niet alleen de systemen zijn gescheiden. Ook de professionals spreken vaak elkaars taal niet. Iets wat versimpeld weergegeven is het zo dat professionals in het onderwijs zijn opgeleid om les te geven en professionals in de jeugdzorg opgeleid zijn om jeugd en de gezinnen te ondersteunen. In de samenwerking tussen beide disciplines is het van belang dat verschillen in cultuur worden onderkend en dat er aandacht is voor het overbruggen van die verschillen. Naast het overbruggen van verschillen is er een fundamenteel probleem te constateren in Nederland, dat ten grondslag ligt aan bovenstaande problematiek. De afgelopen decennia is het onderwijs, net als de maatschappij, namelijk meer en meer medisch klinisch gaan kijken naar afwijkend gedrag en afwijkende prestaties van leerlingen. Diagnoses rijzen de pan uit, het specialistisch onderwijs groeit en de zorgkosten rond kinderen stijgen in vrijwel iedere gemeente tot zorgelijke hoogte.

Het anders kijken naar 'afwijkend' gedrag en 'afwijkende' prestaties van kinderen ('normaliseren') is de basis voor gedragsverandering bij professionals. En gedragsverandering bij professionals is nodig om aanpakken en oplossingen te ontwikkelen voor leerlingen met bijzondere behoeften. Oplossingen op de eigen school. In de eigen omgeving. Vormgegeven door de professionals zelf. Vele initiatieven om zorg en onderwijs beter te laten samenwerken sterven in schoonheid. Hoewel de wil er bij vele betrokkenen vaak is en er ambitieuze plannen worden gesmeed, blijkt het uitvoeren van de plannen lastig. Doordat de complexiteit van 'het probleem' groot is, er vaak vele partijen bij zijn betrokken en de ambities groot zijn doorgaans, blijft het vaak bij goede bedoelingen en veel overleg. In die zin is de stagnatie van de ontwikkelingen in deze regio helaas geen uitzondering. Klein beginnen en een duidelijke schaalbare en overdraagbare structuur ontwikkelen, lijken de belangrijkste pijlers van succesvolle trajecten, zoals Met Andere Ogen en Foar Fryske Bern onderschrijven. De verbinding met Met Andere Ogen en Foar Fryske Bern Met Andere Ogen is een landelijk initiatief waarbij verschillende organisaties uit de zorg, het onderwijs, de kinderopvang en de overheid proberen voorbeelden te verzamelen van verbeterde samenwerking tussen organisaties. Noordoost Friesland is één van de inspiratieregio's. Er zijn zeven gebieden waar het programma zich op richt:

1. Het verbreden van teams (interprofessioneel)
2. Inperken van vrijstellingen t.a.v. de leerplicht
3. Het actief betrekken van ouders en kinderen
4. Brede lokale afspraken over jeugd onder regie van de gemeente
5. Monitoring op basis van heldere gemaakte afspraken
6. Flexibiliteit t.a.v. budgetten en beleidskeuzes
7. Samenwerken en doen in plaats van praten en denken

Om de ontwikkelkansen van kinderen te vergroten is het noodzakelijk dat alle partijen (ouders, onderwijs, zorg en jeugd) samen optrekken in één 'ecosysteem' rond het kind. Dat is de kernboodschap van MAO. Binnen de inspiratieregio Noordoost-Friesland is deze kernboodschap in 2018 uitgewerkt in de notitie Kompas Werkgemeenschap Passende Ontwikkeling (WPO), waarin deelnemende schoolbesturen en de vier gemeentes een gezamenlijke koers beschrijven op basis van eenzelfde visie. Deze visie is vertaald in de volgende leidende principes:

- De ononderbroken ontwikkeling van het kind staat centraal
- Inclusief, passend en zo nabij mogelijk
- Samenwerken aan een integraal aanbod
- Partnerschap en regievoering
- Samen steeds beter worden

De ambities van onderhavige startnotitie bouwen voort op deze principes, zoals zal blijken in hoofdstuk 2. Foar Fryske Bern is een provinciaal project dat wordt gefinancierd vanuit het ministerie van VWS, waarbij alle Friese gemeentes samen met jeugdhulp, verwijzers, onderwijs en Zorgbelang Fryslan gezamenlijk een

transformatieplan ontwikkelen om onderwijs en zorg beter te laten samenwerken. Het programma gaat uit van transformatiedoelen op basis van de Jeugdwet (2018):

1. Meer preventie, meer eigen verantwoordelijkheid, meer benutten van 'eigen kracht' en het sociale netwerk van kinderen en hun ouders
2. Kinderen en jongeren naar vermogen laten participeren. Normaliseren, ontzorgen en niet onnodig medicaliseren
3. Betere samenwerking rond gezinnen; 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur. Ontschotting van budgetten
4. Meer ruimte voor professionals door de regeldruk terug te dringen

Het programma is uitgewerkt in vier hoofdthema's, te weten Leren van casussen, Sterker samenwerken, Onderwijs & zorg en Kind in beeld bij scheiding. De ambities in deze startnotitie sluiten aan bij twee van deze programmalijnen, namelijk Leren van casussen, gericht op het verkrijgen van inzicht in structurele knelpunten in de toegang tot (hoog) specialistische hulp en Onderwijs en zorg, gericht op het voorkomen van verzuim en uitval, door een verbeterde samenwerking tussen onderwijs en zorg. In hoofdstuk 3 wordt deze verbinding nader uitgewerkt.

2 AMBITIES NOARDEAST FRYSLÂN EN DANTUMADIEL ANNO 2021

'Een gezamenlijke koers varen op basis van eenzelfde visie op de ontwikkeling van het kind en een gedeeld werkproces vanuit voor- en vroegschoolse educatie, (passend) onderwijs en jeugdhulp. Een ononderbroken ontwikkeling van het kind, passend en zo nabij mogelijk'.

(uit: Kompas Werkgemeenschap Passende Ontwikkeling (WPO), regio Noordoost-Friesland, 2018)

In de regio Noordoost-Friesland wordt een effectieve, efficiënte en kwalitatief sterke organisatiestructuur ontwikkeld, waarin zorg en onderwijs intensief samenwerken.

De organisatie is:

- Efficiënt
- Effectief
- Kwalitatief hoogwaardig
- Duurzaam

Dat betekent:

- Een gezamenlijke organisatie overstijgende visie (uitwerken en bijwerken);
- Samenwerkingen tussen scholen;
- Samenwerkingen tussen scholen, gemeenten en zorginstellingen;
- Verbinding tussen voorschoolse, schoolse en naschoolse instanties
- Een structuur en cultuur waar de zorg en begeleiding van leerlingen en ouders, leidt tot preventie van problemen en effectieve interventies/ begeleidingstrajecten;
- Efficiënte regio;
- Resultaatgerichte werkwijze.

Samengevat is de ambitie: *Normaliseren en verbinden*.

Normaliseren en verbinden

Normaliseren is een kernbegrip in de jeugdwet uit 2015. Over de invulling van dit begrip bestaan veel verschillende interpretaties. We kiezen voor de uitleg van het RMO-rapport uit 2012, waar dit begrip voor het eerst genoemd is: "Onnodig problematiseren en etiketteren dient te worden tegengegaan". Het begrip 'normaliseren' in de context van onderwijs en zorg betekent dus het accepteren en ondersteunen van 'problemen' en 'probleemgedrag' in plaats van afwijzen, verwijzen en etiketteren. De Nederlandse (onderwijs)cultuur heeft de laatste jaren de neiging afwijkend gedrag en afwijkende prestaties te problematiseren en/ of te diagnosticeren. Gevolg is een verregaande identificatie van problemen en stigmatisering. Het 'normaliseren' is een poging om tegen deze trend in te gaan en met andere ogen te kijken naar gedrag dat als 'afwijkend' wordt beschouwd.

Het anders kijken naar deze kinderen en het tegemoet komen aan bijzondere behoeften, zonder dat het een 'probleem' wordt vraagt om creativiteit, lef en verbinding. Om de potentie van leerlingen die buiten de kaders vallen tot bloei te laten komen is een aanpak nodig die afwijkt van de kaders en gebaande paden. Creativiteit zorgt voor interventies buiten de kaders en het lef is nodig om initiatieven de kans te geven en door te zetten. Verbinding is nodig om interventies te doen slagen. Verbinding tussen kind, ouders en leerkracht. Maar ook verbinding tussen instanties, zorg, onderwijs en gemeente. Verbinding door een collectieve ambitie en de wil om gezamenlijk te werken aan de meest passende aanpak voor het kind en zijn omgeving.

3 AANPAK

Kleinschalig

Een passende strategie om de verbinding tussen zorg en onderwijs binnen beide gemeentes te realiseren is om kleinschalig te beginnen en een olievlekwerking proberen op gang te brengen. Dat vergt geduld en planmatigheid. Kleine initiatieven worden op zo'n manier ontwikkeld dat het ook in andere settings gebruikt kan worden. Het opschalen van initiatieven gebeurt planmatig en gedoseerd.

Integraal

Vanuit het Kompas WPO is gekozen voor een 'integrale aanpak'. Dat wil zeggen dat kind en ouders ervaren dat de ondersteuning op school en de ondersteuning thuis op elkaar zijn afgestemd en elkaar versterken. In dit model wordt uitgegaan van een multidisciplinair team, waarin partners van onderwijs, jeugdzorg en gemeente zijn vertegenwoordigd met een eigen budget.

Start bij het specialistisch onderwijs

De olievlek moet starten bij de scholen voor specialistisch onderwijs, aangezien daar de meeste vormen van zorg en onderwijs samenkomen. Ook is er sprake van urgente casuïstiek. De situatie op de specialistische scholen is voor een aantal leerlingen dermate zorgelijk, dat er bij de ontwikkelingen zorg en onderwijs prioriteit wordt gegeven aan deze scholen. Bovendien is aanmerkelijk dat veel leerlingen naast gespecialiseerd onderwijs ook een beroep doen op gespecialiseerde zorg thuis. De structuur en de integrale aanpak wordt op zo'n manier ontwikkeld dat het eenvoudig is op te schalen en toepasbaar is voor andere scholen in de regio, dus ook voor reguliere scholen.

Drie sporen

De aanpak in Noardeast-Fryslân en Dantumadiel wordt opgedeeld in drie sporen:

1. Het ontwikkelen van een organisatiestructuur;
2. Inzicht in de casuïstiek in het specialistisch onderwijs;
3. Professionalisering in het kader van 'verbinden en normaliseren'.

Organisatiestructuur

De complexiteit van het onderwerp en de veelheid aan betrokkenen maakt dat een sterke organisatiestructuur de basis is voor duurzame ontwikkeling. Een overzichtelijke structuur met vertegenwoordigers van Gemeente, onderwijs en zorg, waarbij sprake is van korte lijnen, een duidelijke rolverdeling en een financieel mandaat, kan de organisatie van onderwijs en zorg efficiënter worden georganiseerd.

Casuïstiek

Zoals vermeld wordt in het specialistisch onderwijs in toenemende mate handelingsverlegenheid ervaren door leerkrachten door verzwaring van de problematiek van de leerlingen waardoor leerlingen soms thuis komen te zitten. Ook krijgen leerlingen niet altijd de ondersteuning die wenselijk is. Het doel van het uitvoeren van casuïstiek is gericht op het verkrijgen van inzicht in structurele knelpunten in de toegang tot (hoog) specialistische hulp en de daarbij horende kosten en sluit daarmee aan bij de eerste programmalijn van Foar Fryske Bern. Retrospectief wordt de intensiteit van de onderwijs- en zorgbehoefte van alle leerlingen op De Twine (SBO) en De Wingerd (SO) geanalyseerd. Daarbij wordt ook gekeken welk beroep deze leerlingen doen op door de gemeente bekostigde zorg in het kader van jeugdzorg. Door deze informatie te analyseren wordt zowel inzicht verkregen in de huidige kosten alsmede de betrokken zorgaanbieders. Daarmee functioneert het als 0-meting bij de start van de aanpassing van de structuur (spoor 1) en de professionalisering (spoor 3). Tevens biedt het inzicht in mogelijke knelpunten in de toegang tot specialistische zorg. Dit inzicht is noodzakelijk bij het voorkomen van verzuim en uitval. Hiermee draagt het spoort casuïstiek ook bij aan de programmalijn Onderwijs en zorg binnen Foar Fryske Bern.

Professionalisering

Het derde spoor betreft professionaliseren. Professionals uit zowel onderwijs, overheid als zorg komen daarbij samen rondom thema's als normaliseren en verbinden. Naast het opdoen en delen van kennis en ervaringen, heeft de professionalisering als doel een aanzet te geven tot verbeteringen in de regio m.b.t. zorg en onderwijs.

4 SPOREN UITGELICHT

Spoor 1: Structuur

Het probleem

De veelheid aan betrokkenen en betrokken organisaties bij complexe casuïstiek maken communicatiestructuren ondoorzichtig, inefficiënt en complex. Veelal ontbreekt een duidelijke regievoering en een heldere rol- en taalverdeling. Bureaucratie ligt op de loer bij trajecten waar zorg, overheid en onderwijs moeten samenwerken, waardoor besluiteloosheid dreigt en procedures vastlopen. Initiatieven en interventies die buiten gebaande paden vallen, krijgen geen kans door behoefte aan zekerheid en verantwoording.

De bedoeling

Door een heldere structuur te ontwikkelen, waarbij sprake is van kleine verbanden, korte lijnen en een duidelijke rolverdeling, kan de organisatie van zorg en onderwijs in de regio efficiënter en effectiever worden georganiseerd. Een regiegroep van vier personen uit onderwijs en gemeente krijgen regie over ontwikkelingen, interventies en initiatieven t.a.v. zorg en onderwijs. Zij zijn de verbinding tussen de gemeente en scholen en coördineren de organisatie van onderwijszorgarrangementen.

Vragen

- Hoe kunnen we besluitvormingsprocessen vereenvoudigen?
- Hoe houden we overzicht en regie op de veelheid aan initiatieven en betrokkenen?
- Hoe kunnen we voorkomen dat relatief grote groepen betrokkenen inefficiënt samenkomen?

Aanpak

Een kleine regiegroep, met vertegenwoordigers uit de gemeente en het onderwijs regisseert de ontwikkelingen rond zorg en onderwijs in de regio. Zij worden op aanvraag ondersteund door zorgpartijen waar goede ervaringen mee opgedaan zijn in de regio.

De regiegroep krijgt op den duur een hoge mate van beslissingsbevoegdheid en (financieel) mandaat, waarbij zij periodiek zich verantwoorden aan het bestuur. Scholen kunnen initiatieven en aanvragen bij de regiegroep aankaarten en in overleg kan een plan van aanpak en bijbehorende formatie/ begroting worden opgemaakt. De regiegroep is de verbindende schakel tussen gemeentelijk bestuur en onderwijs, waarbij iedere betrokken school een vast aanspreekpunt aanwijst t.a.v. ontwikkelingen rond zorg en onderwijs. Alle organisatorische afstemming wordt via deze lijn gevoerd. Op de scholen is een kleine groep professionals verantwoordelijk voor de organisatie van zorg en onderwijs trajecten op de school; de kleine kring. Het aanspreekpunt voor de regiegroep is de woordvoerder/ voorzitter van deze kleine groep professionals. Bij sommige casussen is het nodig dat in een breed verband wordt afgestemd (grote kring). Op aanvraag van de kleine kring worden relevante betrokkenen uitgenodigd voor overleg, waarbij het samenkomen van de grote kring in veel gevallen ook structureel van aard kan zijn, bv twee keer per jaar. Aanvragen van onderwijs en zorgtrajecten (preventief en reactief) worden via een vast format en vaste procedure aangevraagd en vastgesteld, middels onderwijszorgarrangementen.

Ambities

De structuur en wijze van organiseren breidt zich uit richting regulier onderwijs, waarbij er twee sporen gaan ontstaan; primair onderwijs (so/ sbo/ po) en voortgezet onderwijs (vso/ pro/ vo). Er wordt door alle betrokkenen voortdurend gewerkt aan verbeterde efficiëntie. De status van de regiegroep wordt geformaliseerd en zij krijgt een eigen budget en beslissingsbevoegdheid om aangedragen onderwijszorgarrangementen toe te kennen aan scholen. Zij verantwoordt zich per kwartaal aan de besturen en volgt een jaarplanning, waarin een efficiënte overlegstructuur is verwerkt.

Opbrengsten (spoor 1)

Kwaliteit

Door te werken in kleine verbanden met een duidelijke rol- en taakverdeling gaat de kwaliteit van de organisatie van zorg en onderwijs omhoog. Ook is het makkelijker om grip te krijgen op kwaliteit. Ieder onderwijszorgarrangement dat wordt ingediend bij de regiegroep wordt vooraf-, tijdens- en na afloop van het traject geëvalueerd op kwaliteit en resultaat. De regiegroep houdt zich op kwaliteit in de regio en bewaakt samen met de aanspreekpunten op de scholen de kwaliteit van zorg.

Efficiëntie

De ontwikkeling en implementatie van de onderwijszorgstructuur heeft als voornaamste doel bureaucratie tegen te gaan. Door de regiegroep budget en verantwoordelijkheid te geven, wordt een grote efficiëntieslag geslagen bij de gemeente(n). Het indienen van plannen en initiatieven wordt middels een standaardstappenplan ingediend door scholen. De toetsing op kosten en baten wordt gedaan door de regiegroep en alleen indien nodig worden betrokkenen uit de gemeente gevraagd om advies.

Effectiviteit

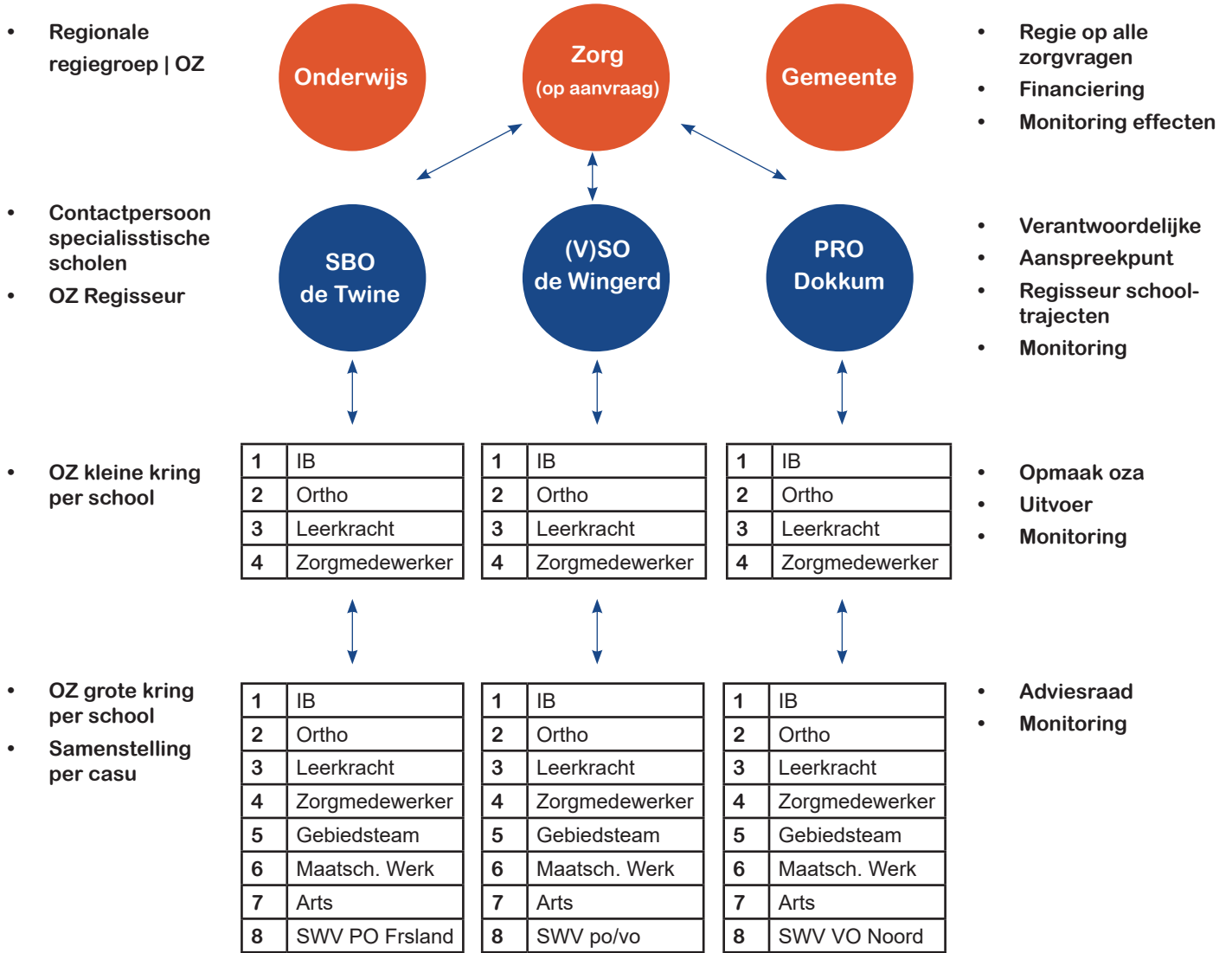
De nieuwe structuur heeft met het grip krijgen op kwaliteit van trajecten, ook meer zicht op de effectiviteit van trajecten. De ingediende plannen worden alleen gehonoreerd indien er heldere en haalbare doelen in zijn verwerkt. Het (samen met de betrokkenen) resultaatgericht monitoren van de trajecten geeft inzicht in de effectiviteit van de interventies en aanpak.

Duurzaamheid

De ontwikkeling en implementatie van de organisatiestructuur is gericht op de lange termijn.

Structuur samenwerking onderwijszorg s(b)o/vso/pro

Spoor 2: Casuïstiek s(b)o

De bedoeling

Door prioriteit te geven aan het gespecialiseerde onderwijs kan acuut worden gewerkt aan de verbetering van zorg en onderwijs bij urgente casuïstiek. De handelingsverlegenheid en bijbehorende gevoel van stress bij professionals worden in kaart gebracht en teruggedrongen. De ontwikkelde structuur en bijbehorende interventies kunnen als uitgangspunt dienen voor een regionale aanpak zorg en onderwijs, waar ook reguliere scholen bij betrokken zijn.

SBO De Twine

Het probleem

SBO De Twine groeit uit zijn voegen. Dat kan niet de bedoeling zijn van Passend Onderwijs. De kosten lopen op. Bovendien verzwaart de problematiek rond instromende leerlingen. Zij lijken minder zelfstandig, zelfredzaam, sociaal vaardig en taalvaardig. De Twine moet extra middelen inzetten om de betreffende leerlingen in passend onderwijs te kunnen bieden. Bovendien is er nauwelijks contact met zorgpartijen die bij de leerlingen betrokken zijn. Naast het opheffen van de handelingsverlegenheid is ook het in kaart brengen van de samenwerking en deze versterken een doelstelling.

De bedoeling

Een analyse van de oorzaken van de toestroom van leerlingen en de verzwaarde problematiek geeft inzicht in de problematiek en mogelijke interventies. De (meetbare items van een) analyse wordt als nulmeting gebruikt om de effecten van interventies te kunnen vaststellen. De nulmeting op De Twine kan als basis dienen voor analyses op andere scholen en schoolsoorten.

Vragen t.a.v. doelgroep

- Om welke leerlingen gaat het?
- Waar komen de leerlingen vandaan?
- Zijn er doelgroepen te onderscheiden?
- Wat is het probleem bij die leerlingen?
  - Instroommoment
  - Vaardigheden
- Is dat een atypische ontwikkeling t.o.v. andere regio's?

De vragen mbt interventies

- Kan de toeloop van leerlingen worden teruggedrongen?
- (Hoe) Kunnen de achterstanden van leerlingen

worden voorkomen?

- Welke (preventieve) interventies zijn er uitgevoerd in de voorschoolse periode?
- (Hoe) Kunnen achterstanden worden ingelopen?

Subvragen t.a.v. interventies

- Kunnen voorschoolse instanties beter toeleiden naar de gewenste schoolse vaardigheden?
- Kunnen leerlingen die geen gebruik hebben gemaakt van voorschoolse voorzieningen beter worden toegeleid?
- Zorgt een betere afstemming tussen onderwijs, zorg en gemeente voor minder achterstanden en minder inloop op De Twine?
- Wat is nodig (succesvol) om de betreffende leerlingen (die al zijn toegelaten op De Twine) de vaardigheden te leren?

Aanpak

Voor iedere leerling op De Twine wordt een geschiedenislijn uitgewerkt met betrekking tot de hoeveelheid en intensiteit van zorg in (voorschools) onderwijs. Welke zorg is geboden door gemeente en onderwijs en welke kosten zijn daarmee gemoeid. De gegevens worden geanalyseerd om inzicht te krijgen in de kosten en baten van zorg, knelpunten boven tafel te krijgen en hypothesen op te stellen t.a.v. mogelijke interventies. Op basis van de geschiedenislijn per leerling kan een nulmeting worden vastgesteld, met daarin een aantal essentiële items die meetbaar gemaakt kunnen worden, om het eventuele effect van interventies te kunnen vaststellen.

Ambities

Een aantal interventies worden uitgevoerd op De Twine en in de voorschoolse periode, met als doel leerlingen beter toe te leiden naar het primair onderwijs en een betere verbinding te maken tussen de voorschoolse periode en de schoolse periode. Het effect van de interventies wordt zowel kwalitatief als kwantitatief gemeten in effecten voor de leerling, de school en de gemeente. Dezelfde analyse wordt inmiddels uitgevoerd op so De Wingerd en de ambitie is de analyse vervolgens toe te passen op het vso/ pro en een aantal reguliere scholen, zoals de Burgerschool voor hoogbegaafden in Dokkum.

(V)SO De Wingerd

Het probleem

In een aantal gevallen zijn de professionals op De Wingerd dermate handelingsverlegen dat er geen onderwijs meer gegeven kan worden. Leerlingen krijgen in dat geval (tijdelijk) ontheffing van de onderwijsplicht en komen (tijdelijk) thuis te zitten. Dit is een onwenselijke situatie voor de leerling, ouders en de betreffende school.

De bedoeling

Een onderwijszorgvoorziening op De Wingerd biedt leerlingen die tijdelijk geen onderwijs (kunnen) volgen, de mogelijkheid om te worden begeleid op de schoollocatie, zonder onderwijs te (hoeven) volgen. Door zorg aan te bieden op een schoollocatie, vermindert het risico op (langdurig) thuiszitten en kan sneller worden gewerkt aan stapsgewijze terugkeer in een schoolse setting.

Vragen

- Kan een onderwijszorgvoorziening op de school worden gerealiseerd?
- Resulteert een onderwijszorgvoorziening in snellere en succesvolle terugkeer in het onderwijsproces?
- Kan een onderwijszorgvoorziening op een school tijdelijk voor verlichting zorgen bij (dreigende) hande-

lingsverlegenheid en acute stresssituaties?

- Kan betere en structurele afstemming tussen betrokkenen voorkomen dat leerlingen (tijdelijk) ontheffing van onderwijs nodig hebben?

Vragen t.a.v. de doelgroep

- Om welke leerlingen gaat het?
- Zijn kenmerken te generaliseren?

Vragen t.a.v. de professionals

- Wat zijn (mogelijke) oorzaken van ernstige handelingsverlegenheid?
- Wat hebben professionals nodig om deze doelgroep tóch onderwijs te kunnen geven (op den duur).

Aanpak

- In samenwerking met Wille! wordt een onderwijszorgvoorziening ontwikkeld op De Wingerd voor leerlingen die (tijdelijk) geen onderwijs (kunnen) volgen.
- Een analyse van de geschiedenislijnen zoals op De Twine is ontwikkeld, wordt ook voor De Wingerd so uitgevoerd.

Opbrengsten (spoor 2)

Kwaliteit

De kwaliteit van zorg en het effect van (voor)schoolse zorg staan centraal in dit spoor. De analyse leidt tot een aantal conclusies m.b.t. de kwaliteit (en het effect) van geboden zorg.

Efficiëntie

De opzet van de analyses en interventies is gericht op het generaliseren van een dergelijk aanpak. Andere scholen en gemeenten kunnen de opzet kopiëren en uitvoeren voor de eigen organisatie. De verbinding die gemaakt wordt tussen school en de voorschoolse voorzieningen (of periode zonder voorziening), moet leiden tot een efficiëntere manier van organiseren. En de inhoudelijke afstemming leidt tot betere toeleiding t.a.v. de schoolse periode met minder achterstanden bij de start van de schoolse periode. Ook t.a.v. de ontwikkeling van kinderen heeft dit spoor een efficiëntie doel. Meer aandacht voor preventie en daardoor minder herstelkosten.

Effectiviteit

De analyse die op beide scholen worden gedaan is dermate grondig dat het als nulmeting kan dienen voor betekenisvol onderzoek naar kosten en baten. Het effect van interventies wordt hierdoor meetbaar en dat is best uniek te noemen.

Duurzaamheid

De grondigheid van de analyse heeft te maken met de duurzaamheidsambitie. Door veel aandacht te besteden aan een nulmeting en kosten-batenanalyse, wordt een basis gelegd voor een stevig plan van aanpak. De nulmeting kan jaarlijks worden herhaald en effectieve interventies worden zichtbaar gemaakt. De analyses kunnen ook worden uitgevoerd op andere scholen, waardoor er in breder verband inzicht ontstaat in de kosten, baten en resultaten van zorg- en onderwijsprojecten.

Spoor 3: Professionalisering

Het probleem

Normaliseren en verbinden vergt afstemming en een fundamentele andere manier van kijken naar kinderen. De verbindingen en afstemming tussen organisaties is regelmatig een punt van aandacht, door de neiging om casuïstiek vanuit een eigen invalshoek te benaderen. Door het gebrek aan onderling contact is het lastig om vanuit een ander perspectief een casus te belichten. Elkaar ontmoeten en uitwisselen is vaak wel een wens van betrokkenen, maar blijft er vaak bij door de waan van de dag.

De cultuur van het medisch- klinisch benaderen van leerlingen met afwijkend gedrag is een fundamenteel probleem in Nederland. Hoewel het gespecialiseerd onderwijs en ook het onderwijs voor meer begaafde leerlingen veelal als 'passend' wordt ervaren door leerlingen en ouders, zou het mogelijk moeten zijn om meer leerlingen in een reguliere setting Passend Onderwijs te bieden.

De bedoeling

Door een professionaliseringsplan wordt gewerkt aan de twee centrale thema's 'normaliseren en verbinden'. Professionals krijgen inzicht in de oorzaken en handvatten voor het hanteren en voorkomen van (gedrags)problemen bij leerlingen. Professionals uit verschillende organisaties werken gezamenlijk aan betere afstemming en samenwerking rond onderwijs en zorg.

De vragen

- Leiden interdisciplinaire bijeenkomsten tot betere afstemming en meer efficiëntie aangaande zorg en onderwijstrajecten?
- Kunnen scholen en professionals worden getriggerd om met een andere ogen te kijken naar (probleem) gedrag?
- Wat zijn knelpunten, behoeften en wensen van professionals die actief betrokken zijn bij zorg en onderwijstrajecten?

De aanpak

Interdisciplinair professionaliseren (verbinden)

Samen met de hogescholen VIAA/ KPZ is in het kader van 'verbinding' een scholing op maat ontwikkeld ter verbetering van het interdisciplinair samenwerken. Professionals uit het onderwijs, de zorg en gemeentelijke instanties komen (digitaal) bijeen om kennis te maken, elkaar invalshoeken te leren kennen en aanbevelingen/ wensen te formuleren t.a.v. verbetering in de samenwerking.

Professionaliseren (normaliseren)

Vanuit Foar Fryske Bern en Met Andere Ogen wordt in samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen gewerkt aan een reeks colleges rond het thema 'normaliseren'. Door middel van online gastcolleges worden betrokkenen geprikkeld om anders te kijken naar kinderen met achterstanden of probleemgedrag (o.a. van projectleider FFB Bert Wiene). De docenten delen diverse inzichten over het ontstaan van een medisch-klinische (onderwijs) cultuur, de kenmerken en de gevolgen voor leerlingen, ouders en leerkrachten. Ook worden handvatten aangedragen voor het veranderen van deze heersende cultuur, naar een houding van normaliseren en ondersteunen.

Ambities

De interdisciplinaire scholing wordt uitgebreid en herhaalt voor andere professionals. De aanbevelingen vanuit de interdisciplinaire scholing worden uitgewerkt in een meerjarenplan t.a.v. professionalisering en de organisatie van onderwijs en zorg in de regio. Oriëntatie op professionalisering gekoppeld aan een onderzoeksvoorstel Druk & Dwars. Druk en Dwars is een aantoonbaar effectieve aanpak van lastig gedrag, waarbij ouders, pedagogisch medewerkers en onderwijsprofessionals worden getraind volgens eenzelfde methodiek.

Opbrengsten (spoor 3)

Kwaliteit

De interdisciplinaire verbinding leidt tot betere samenwerking tussen organisaties en professionals, waardoor de kwaliteit van de organisatie en de kwaliteit van de zorg wordt verbeterd. Een van de opbrengsten van de interdisciplinaire professionalisering is het inventariseren van aanbevelingen t.a.v. kwaliteitsverbetering in de onderwijszorgtrajecten.

Efficiëntie

De ontmoetingen tussen professionals en het leren kennen van elkaar en elkaars organisatie, levert efficiëntie. Een van de doelen in de interdisciplinaire scholing is het inventariseren van aanbevelingen t.a.v. een efficiënte samenwerking tussen professionals en organisaties. De professionalisering t.a.v. het 'normaliseren' moet leiden tot een fundamenteel andere manier van kijken naar probleemgedrag en achterstanden. Als dit gedachtengoed wordt geadopteerd en in de praktijk wordt gebracht, zal er een grote slag worden geslagen t.a.v. zorgkosten en trajecten.

Effectiviteit

Het effect van professionalisering is lastig te meten. Maar het doel van beide trajecten is de verhoging van effectiviteit door betere verbinding en samenwerking enerzijds en beter afgestemd onderwijs anderzijds.

Duurzaamheid

De huidige professionaliseringstrajecten hebben een duurzaam karakter en een duurzame ambitie. De aanbevelingen, behoeften en wensen vanuit de interdisciplinaire scholing leiden tot een meerjarenplan. De 'normalisering' heeft als doel een fundamentele gedragsverandering te bewerkstelligen bij professionals en organisaties.

5 ALGEMEEN: KOSTEN EN BATEN

Het actieplan zoals beschreven heeft als hoogste doel een groep kinderen en jongeren passende begeleiding en passend onderwijs te kunnen bieden. Alle uitwerkingen en alle activiteiten worden ontwikkeld vanuit dit ideaal. Voorkomen dat leerlingen thuis komen te zitten, voorkomen dat leerlingen achterstanden oplopen en leerlingen ondersteunen met zorg waar dat nodig is.

Echter, de zakken van een gemeente hebben beperkte diepte en we zien overal in het land dat de kosten voor zorg hoger zijn dan de gelden die worden verkregen vanuit de landelijke overheid. Realisme en zelfs bezuinigingen zijn nodig om idealen om te zetten in plannen en acties die tot in lengte van jaren het effect genereren dat ten grondslag ligt aan de idealen. En bezuinigen op de zorg kan, ook zonder kwaliteitsverlies. Tot op heden is er landelijk niet veel zicht op de kosten en baten die gepaard gaan met zorg in en om het onderwijs. Er is weinig zicht op het effect van zorg en daarmee is er weinig zicht op de onderdelen waar bezuinigd kan worden. Het actieplan Foar Fryske Bern heeft niet voor niets een analyse van zorgkosten en effecten als voornaamste doel gesteld.

De regio Noordoost Friesland loopt in dat opzicht voorop. Door Foar Fryske Bern is zij verkozen tot een van de twee regio's die klaar is voor een dergelijke analyse. Sterker; de ontwikkelde analyse op sbo De Twine wordt als voorbeeld en brondocument gebruikt door het onderzoeksbureau Sinzer, verbonden aan Foar Fryske Bern. En in gezamenlijkheid wordt de analyse uitgevoerd. Maar met analyseren alleen zijn we er niet. Een analyse heeft alleen waarde ten aanzien van het ideaal, wanneer we het gebruiken voor de praktijk. Uit de analyse wordt informatie gehaald met betrekking tot mogelijke interventies. Interventies worden op hun beurt weer gemeten op basis van vervolgmetingen. En op basis daarvan starten weer nieuwe initiatieven die meer kwaliteit, effectiviteit en/ of efficiëntie opleveren.

En soms gaat een bezuiniging in eerste instantie gepaard met een investering. Het professionaliseringspook kost geld en het effect van deze bijeenkomsten is moeilijk om te zetten in directe financiële baten. In eerste

instantie moeten we de effecten van een dergelijk programma dus meten in 'beleving' van de betrokkenen en een verbeterde samenwerking. De veronderstelling die ten grondslag ligt aan een dergelijke investering is dat een andere 'beleving' en een verbeterde samenwerking tussen onderwijs, overheid en (eventueel) zorgpartijen, ook financiële baten oplevert. De interdisciplinaire bijeenkomsten hebben als concreet doel dat de betrokkenen gezamenlijk een aantal aanbevelingen doen met betrekking tot het verbeteren van de samenwerking tussen onderwijs, overheid en zorg; wat kunnen wij samen doen om beter samen te werken? Hoe kan efficiënter worden gewerkt? Hoe kan het ontwerp en de monitoring van trajecten worden verbeterd? Waar is winst te halen als het gaat om bureaucratie?

Hoewel harde cijfers niet te geven zijn, is het aannemelijk dat deze scholing de investering meer dan waard is op de langere termijn. Het spoor 'normaliseren' is nog minder goed te duiden in financiën. Dit betreft een grondhouding. Een fundamenteel andere manier van kijken, denken en werken, waarbij onderwijs (de leerkracht!) weer de verantwoordelijkheid krijgt die het verdient en zorg alleen wordt ingezet wanneer dit echt noodzakelijk lijkt, bij voorkeur onder regie van een school, samen met een school(team). Aangezien het onderwijssysteem en de onderwijscultuur de afgelopen decennia in een tegenovergestelde richting zijn gaan ontwikkelen, is een dergelijke culturomslag ingrijpend en tijdrovend. En op korte termijn is een positief effect naar alle waarschijnlijkheid niet te meten.

Maar op de lange termijn is 'normaliseren' misschien wel de belangrijkste bezuinigingsmaatregel. Anders kijken naar achterstanden, probleemgedrag en het inzetten van zorg, levert de meeste winst op voor de school, de leerkrachten, leerlingen en uiteindelijk ook een gemeente. Scholen die vanuit een intrinsieke drive proberen het onderwijs en de begeleiding van 'lastige' leerlingen anders vorm te geven dan voorheen.

Bezuinigingen zonder kwaliteitsverlies ontstaan door verbeterde samenwerking, door een verbeterde organisatiestructuur, door in kaart te brengen waar geld aan

uit is gegeven in het verleden en door te experimenteren met interventies op basis van goede voorbeelden en successen. Het delen van goede voorbeelden is bij Foar Fryske Bern en ook bij het project Met Andere Ogen een van de belangrijkste pijlers. En als regio Noordoost Friesland zijn we op dit moment een van de goede voorbeelden, terwijl we nog maar aan het begin staan van de gewenste ontwikkelingen. Samen met bestuurders, professionals, onderzoekers, ouders, scholen, gemeente,

zorgorganisaties werken we aan een lange termijnplan dat in de komende jaren zorgt voor meer kwaliteit, efficiëntie, effectiviteit en (daardoor) minder kosten. Onze aanpak dient als voorbeeld en inspiratie voor andere regio's. Laten we hopen dat dit tot in lengte van jaren het geval blijft, door de ingeslagen weg gezamenlijk uit te bouwen.

BIJLAGEN

I. Formatie overzicht

Naam	Taakomvang	Kosten tot 1 aug. 2021	Financier
Loes Neuvel	0.4 FTE	nvt	Gemeente
Margreet van Deelen	0.4 FTE	nvt	Gemeente
Willy de Groot	0.2 FTE	nvt	Onderwijs (Arlanta)
Ate de Boer	0.2 FTE	nvt	Gelden Foar Fryske Bern

Naam	Taakomvang	Kosten tot 1 aug. 2021	Financier
Bé Poolman	Uren op projectbasis	nvt	Effectief Onderwijs
Susanne Poeze	Uren op projectbasis	nvt	Gemeente
Reinder Meekma	Uren op projectbasis	nvt	Gemeente

II. Kostenoverzicht tot augustus 2021

Onderdeel	Organisatie	Kosten	Financier
Bijeenkomsten 'Interdisciplinaire professionalisering' (verbinden)	VIAA/KPZ	€24.000, 00	Gemeente traject VVE (50%) PCBO Dantumadiel (50%)
Collegereeks (online) 'Stoornisdenken' (Normaliseren)	Foar Fryske Bern Rijksuniversiteit Groningen	€3000,00	Gemeente
Projectleiding	Effectief Onderwijs	€4000,00 p/maand	Gemeente Noard East- Fryslân Foar Fryske Bern.

0-meting SBO De Twine

1. Probleemstelling

SBO De Twine groeit uit zijn voegen. Dat kan niet de bedoeling zijn van Passend Onderwijs. De kosten lopen op. Bovendien verzwaart de problematiek rond instromende leerlingen. Zij komen later de school binnen, lijken minder zelfstandig, zelfredzaam en sociaal vaardig. Vermoed wordt dat zij ook gebruik maken, dan wel gebruik gemaakt hebben van door de gemeente bekostigde voorzieningen in het kader van de jeugdzorg. Hiermee is nauwelijks afstemming, terwijl verondersteld wordt dat door betere afstemming de hulp efficiënter en doelmatiger ingezet kunnen worden. De Twine moet extra middelen inzetten om de betreffende leerlingen in passend onderwijs te kunnen bieden.

1.1 De vragen

- Kan de toestroom van leerlingen worden teruggedrongen?
- (Hoe) Kunnen de achterstanden van leerlingen worden voorkomen door preventieve maatregelen in het voortraject?
- (Hoe) Kunnen achterstanden worden ingelopen?
- Hoe kan een betere efficiëntere en doelmatige afstemming tussen zorg en onderwijs worden gerealiseerd?

1.2 Vragen t.a.v. doelgroep

- Om welke leerlingen gaat het? Waar komen de leerlingen vandaan?
- Maken zij gebruik van voorzieningen binnen de jeugdzorg en zo ja, wat is de intensiteit van dit gebruik?
- Zijn er doelgroepen te onderscheiden?
- Wat is het probleem bij die leerlingen?
  - Instroommoment – stromen deze kinderen later in de school in?
  - Vaardigheden – beschikken deze kinderen over minder relevante schoolvaardigheden?
- Is dat een atypische ontwikkeling t.o.v. andere regio's?

1.3 Subvragen t.a.v. interventies

- Kan een voorschoolse instantie beter toe leiden naar de gewenste vaardigheden?
- Kunnen leerlingen die niet aangesloten zijn bij een voorschoolse instantie beter worden toe geleid?
- Zorgt een betere afstemming tussen onderwijs, zorg en gemeente voor minder achterstanden en minder inloop op De Twine?
- Wat is nodig (succesvol) om de betreffende leerlingen (die al zijn toegelaten op De Twine) de vaardigheden te leren?

2. Analyse

Om deze vragen te beantwoorden worden zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens verzameld. In de eerste plaats wordt voor iedere leerling op De Twine een geschiedenislijn uitgewerkt. Dat wil zeggen dat op kindniveau zal worden bekeken welke zorg het kind heeft (gehad), zowel op school als in de jeugdzorg. Wat betreft gegevens uit de jeugdzorg zal bij de gemeente op BSN-niveau de volgende gegevens worden geanalyseerd. Voorafgaand hieraan wordt ouders van de leerlingen gevraagd om toestemming te verlenen om de gegevens op te vragen bij de Gemeentes. Daarbij zijn de volgende vragen leidend:

Vragen aan de Gemeente

- Welke zorg is geboden vanaf het eerste levensjaar?
- Door welke zorgaanbieders?
- Zijn de gestelde doelen behaald?
- Is er sprake van recidive?
- Wat waren de kosten?
- Vragen aan de school, per leerling
  - Wat is de mate van ondersteuningsbehoefte van de leerlingen op de verschillende domeinen binnen de school?
  - In welke mate/intensiteit zijn ondersteuningsfunctionarissen betrokken?
  - Zijn er contacten met zorginstanties buiten de school, waaruit bestaan deze contacten en hoe worden deze ervaren?

3. Indicatoren

Om deze vragen te kunnen beantwoorden zal gebruik gemaakt worden van de volgende items. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen zorg die direct verleend is aan het kind en zorg die aan het gezin van het kind is verleend. Denk daarbij bijvoorbeeld aan opvoedondersteuning.

Curatief:

Kind / Leerlinggebonden

- Persoonsgegevens
- Leeftijd tijdens het zorgtraject
- Looptijd per zorgtraject lopend / afgerond
- Kosten per zorgtraject/totaal
- Aard (intensiteit) van het zorgtraject
- Zorgaanbieder

Systeem (gezin)

- Ingezette zorgtrajecten (jeugdwet) n.a.v. hulpvraag kind - bijv. opvoedondersteuning, vanuit BEC
- Looptijd per zorgtraject Integrale vroeghulp, het wijk- en gebiedsteam, de huisarts of het consultatiebureau verwijst hen door naar het Behandel- en expertisecentrum Jonge Kind
- Kosten per zorgtraject/totaal
- Zorgaanbieder

Preventief

Naast de gegevens over de zorg die reeds verleend is of nog verleend wordt, zal ook worden gekeken naar het voortraject. Concreet betekent dat dat zal worden nage-

gaan of gebruik gemaakt is van voorschoolse voorzieningen zoals peuterspeelzaal en kinderdagverblijf. Het blijkt dat het niet mogelijk is voor de gemeente om op individueel niveau dit op te leveren. Wel is bekend wat deze voorzieningen de gemeente jaarlijks kosten. Via het dossier van de leerlingen zal getracht worden te achterhalen of gebruik gemaakt is van voorschoolse voorzieningen en wat de intensiteit geweest is (aantal dagdelen). Dat zelfde geldt voor het gebruik van gezinsgerichte programma's.

- Voor- en Voerschoolse educatie (kindspecifiek):
  - o Ja/nee
  - o Hoe intensief (aantal dagdelen)
  - o Hoe lang?
- Voor- en voerschoolse educatie (gezinsgericht – bijv. VVE-thuis; Stap programma's)
- Signalering via consultatiebureau?

4. Beleidscontext (niet kind specifiek):

Om de gegevens te kunnen interpreteren zal de relevante beleidscontext worden beschreven. Er wordt een korte schets gegeven van het jeugdzorgbeleid en het VVE-beleid.

- Algemene beschrijving huidige situatie in de gemeente op gebied van onderwijs / zorg
- Definitie doelgroepkinderen (waarop richt men zich?)
- Doelgroepbereik gemeente (aantal / % doelgroepkinderen dat bereikt wordt)
- Warme overdracht PSZ / KDV – basisonderwijs / Passend Onderwijs / zorgstructuur

Opzet onderzoek in schema

Analyse zorg op SBO de Twine

Doelgroep: Leerlingen die de afgelopen 4 jaar op 4-jarige leeftijd zijn aangemeld.

Indicatoren:

- Mate van intensiteit van de zorg op school (continuüm van zorg / zorgniveau) / OPP
- Zorg door paramedici (Logopedie, Ergotherapie etc.)
  - Hoeveel / Intensiteit
  - Indicatie van kosten (door wie?)
- Zorg door externe aanbieders buiten jeugdzorg
- Jeugdzorg (voor zover bekend)
  - Ja/nee -> koppeling naar gemeente

NB: Brief aan ouders moet AVG-proof

% WEL toestemming BSN

% GEEN toestemming BSN

BSN - nummer

Onderzoek gemeente Noardeast-Fryslân / Dantumadiel

Curatief

Niveaus:

1. Kind
  2. Gezin
  3. Ouders
- Persoonsgegevens
  - Leeftijd tijdens het zorgtraject
  - Looptijd per zorgtraject
  - Koster per zorgtraject/totaal
  - Aard (intensiteit) van het zorgtraject
  - Zorgaanbieder

Context

VVE-beleid:

- Definitie doelgroepkinderen
- Percentage bereik doelgroepkinderen
- Inzet VVE:
  - Kinderen - VVE-programma's
  - Ouders - opvoedingsondersteuning
  - Professionalisering

Warme overdracht KDV / PSZ <-> basisonderwijs

Uitwerking Zorg op SBO de Twine

Doelgroep

Leerlingen die de afgelopen 4 jaar op 4-jarige leeftijd zijn aangemeld.

Bronnen:

- Leerlingvolgsysteem (s.e. ontwikkeling/ didactisch)/ taal)
- Ontwikkelingsperspectief Plan (OPP)
- School Ondersteuning Plan
- Interviews Kwaliteitsondersteuner, Orthopedagoog, Directie, Ouder (?)

Indicatoren op leerling niveau

Kind kenmerken

- A. Achtergrondgegevens kind**
- B. Geb. datum/ Leeftijd**
- C. Leeftijd waarop de leerling de school is binnengekomen**
- D. Aantal jaren op school**
- E. IQ**
- F. (Voorlopig) Uitstroom perspectief** - indien reeds bekend
- G. Herkomst van de leerling** (Bron: dossier) (regulier onderwijs, psz, BEC, etc.)
- H. Mate van intensiteit van de ondersteuningsbehoefte**
  - 0 – Regulier
  - 1 – Intensief
  - 2 – Zeer intensief
  - *Voorwaarden voor onderwijs:*
    - Zelfstandigheid
    - Zelfredzaamheid
    - Sociale participatie
  - Taalontwikkeling (i.c. mondelinge taal)
  - Sociaal emotionele ontwikkeling
    - Zelfbeheersing
    - Zelfkennis
    - Zelfvertrouwen

- Rekening houden met anderen
- Samen spelen
- (Vorbereidende) didactische ontwikkeling (instructieniveau: 1=basis; 2=extra)

Specialistische hulp binnen de school

INTERN

I. Schoolmaatschappelijk Werk (SMW)

- Intensiteit:
  - regulier (bij binnenkomst ed.)
  - matig (incidenteel contact met ouders)
  - intensief (langdurig en intensief contact)

J. Schoolarts

- Intensiteit
  - regulier
  - matig
  - intensief

K. Orthopedagoog

- Intensiteit van de bemoeienis met betreffende kind
  - regulier (groepsbespreking, voortgang, ed.)
  - matig (aanvullende ondersteuning t.b.v. specifieke vragen)
  - intensief (langdurig en intensief contact)

L. Interviews met Directeur, Kwaliteitsondersteuner, leerkracht en ouder

EXTERN - ketenpartners

M. Horizon Begeleiding

Ja/ Nee (zo ja, omvang & kosten)

N. Regisseur gebiedsteam

- Ja/Nee (bij ja, evt. intensiteit/ aard van bemoeienis)
- Welk gebied?

O. Veilig Thuis heeft bemoeienis met gezin

- Ja/Nee (bij ja, evt. intensiteit/ aard van bemoeienis)

Indicatoren op schoolniveau

P. Formatie onderwijs (fte/ kosten)

- Leerkrachten
- Onderwijsassistenten

Q. Inzet Onderwijsondersteuning - intern

- Logopedie onderbouw (inzet/ formatie/ kosten)

Inzet:

Formatie: fte

Kosten:

- Logopedie bovenbouw

Inzet:

Formatie: fte

Kosten:

- Schoolmaatschappelijk werk (extern ingehuurd)

Inzet:

Formatie: fte

Kosten:

- Orthopedagoog

Inzet:

Formatie: fte

Kosten:

R. Inzet onderwijsondersteuning – extern

- (Horizon begeleiding)

Inzet:

Formatie: fte

Kosten:

